

Groene verstedelijking

Keynote Inspiratiebijeenkomst Overijssel, Stichting Steenbreek

13 juni 2019, Carmen Aalbers PhD, Wageningen UR

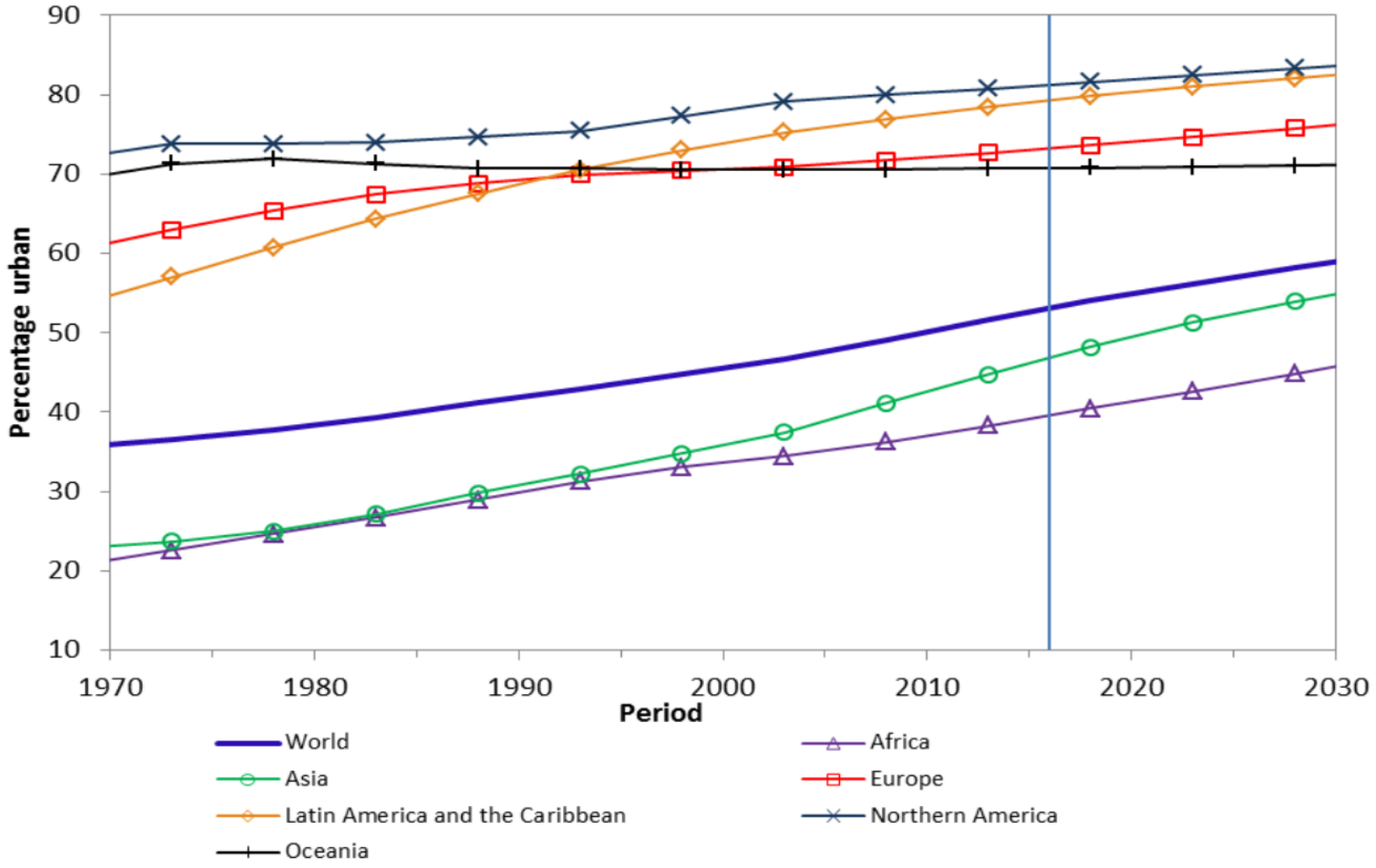
Inhoud

1. Verstedelijkingstrend en achterblijven groen
2. Internationaal beleid en belang van groen
3. Verweving met groen in stad en peri-urbaan gebied

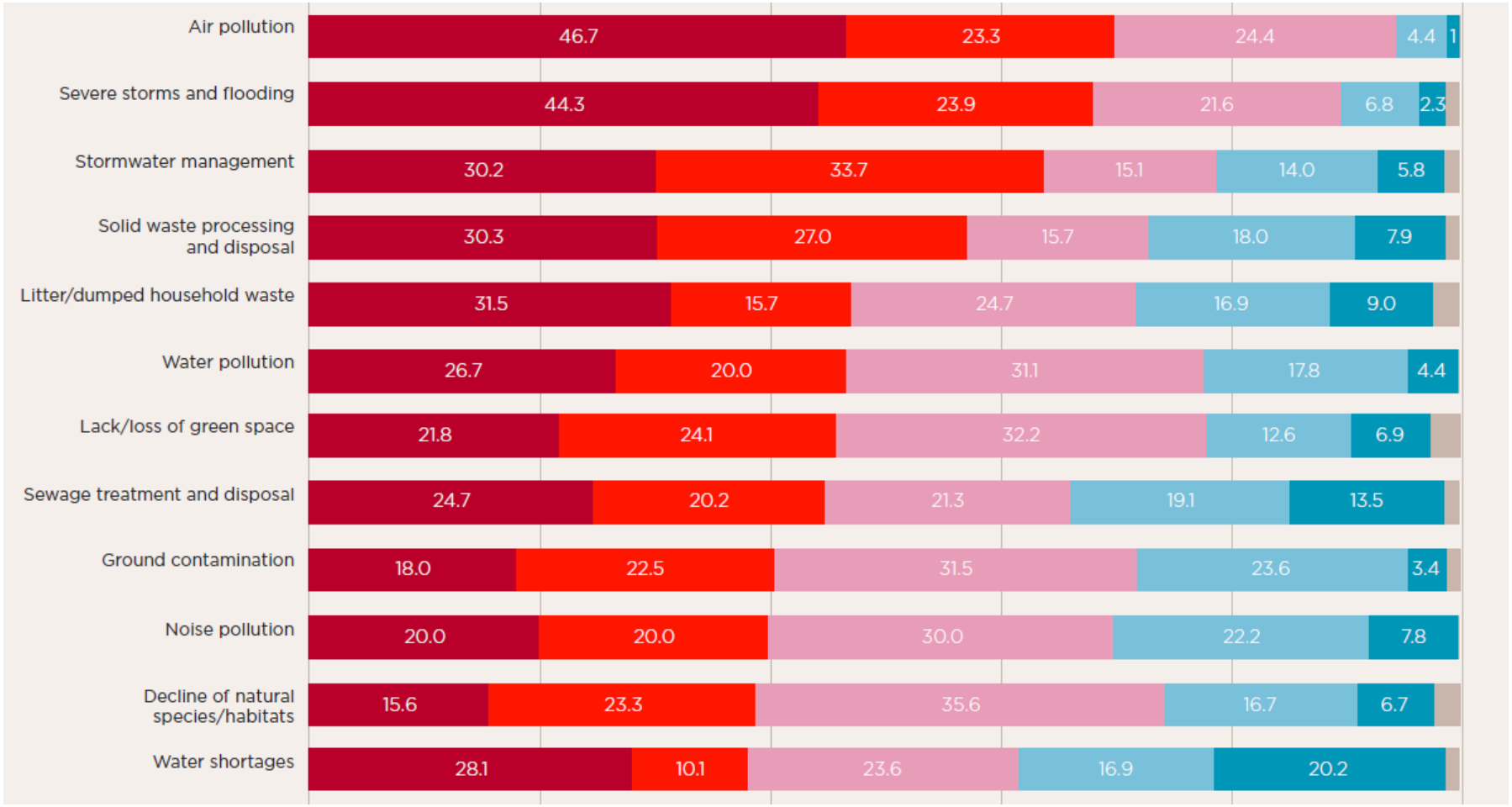
1 Verstedelijkingstrend en achterblijven groen

Voortschrijdende verstedelijking

Groenontwikkeling in Europa blijft achter bij de stedelijke ontwikkeling.

Milieuproblemen steden veelal groengerelateerd (Rode en Floater, 2013)

ALTERRA
WAGENINGEN UR

Achterblijven realisatie van stedelijke groene infrastructuur bij verstedelijking

- Fysieke barrières,
- Een gebrekkig planningsysteem,
- Gebrek aan discoursen en voorvechters,
- Gebrek aan kennis en data.

ALTERRA
WAGENINGEN UR

2. Internationaal beleid en belang van groen

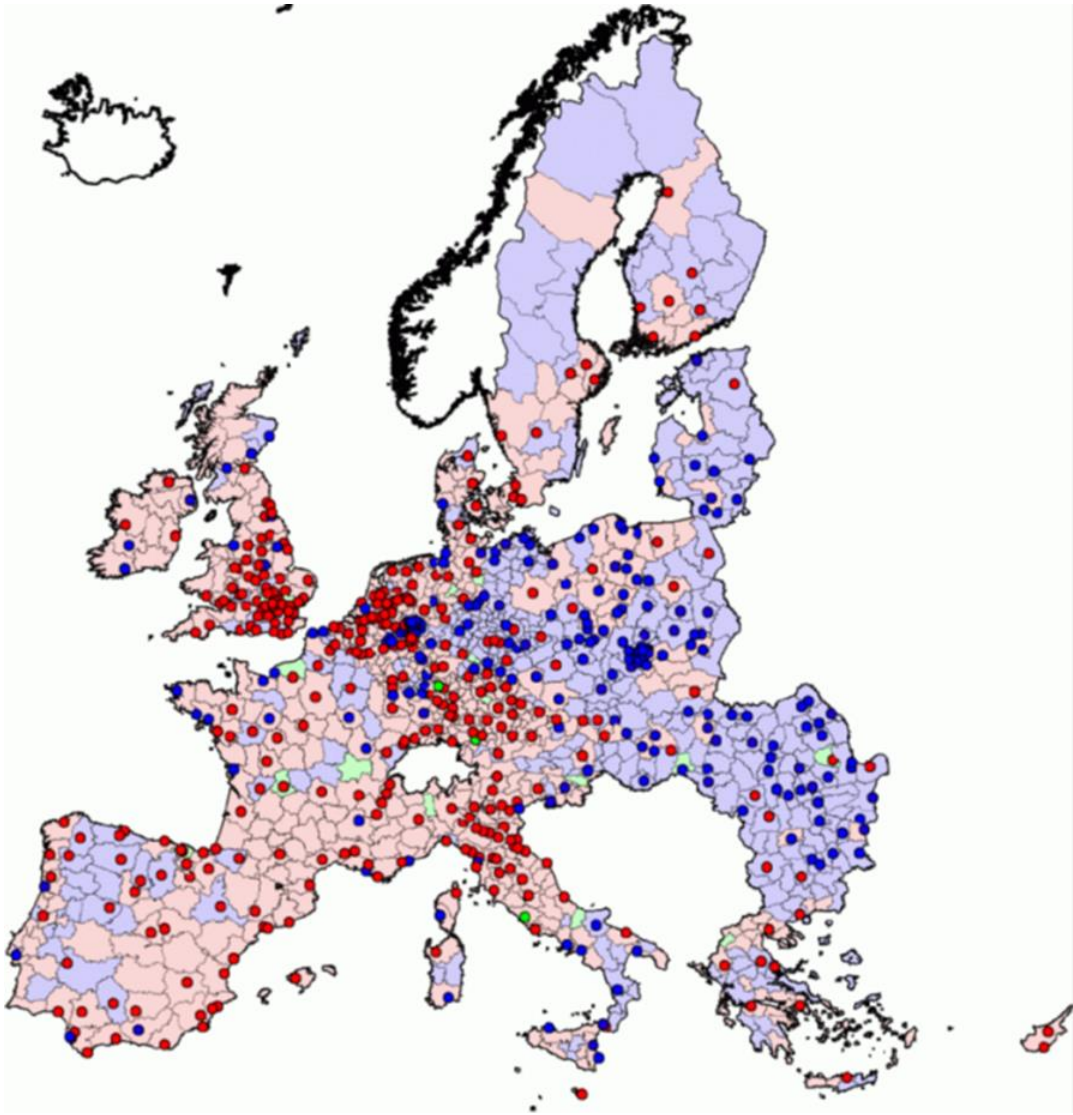
Internationaal beleid Nieuwe Stedelijkheid

UN HABITAT (2016, p5)

- Duurzaamheid stad en land vergt ander discours: géén politieke, sociale en geografische tweedeling,

.... maar

- **collaboratieve ontwikkeling en**
- **functionele dwarsverbanden** door gebieden heen.

ALTERRA
WAGENINGEN UR

Internationaal beleid Nieuwe Stedelijkheid

Verenigde Naties Sustainable Development Goal 11:

- **"veilige, inclusieve en toegankelijke groene en openbare ruimtes,** in het bijzonder voor vrouwen en kinderen, ouderen en gehandicapten"
- "voor 2030, **vergroot inclusieve en duurzame verstedelijking** en de capaciteit van **participatieve, geintegreerde en duurzame stedebouw, planning en beheer** in alle landen"
- "Ondersteun **positieve economische, sociale en milieuverbanden tussen stedelijke, stadsranden en landelijke gebieden** door nationale en regionale planning te versterken."

Europese Unie:

- **Stedelijke Groen Infrastructuur**

ALTERRA
WAGENINGEN UR

Waarom Groene Infrastructuur op schaalniveau stedelijke regio's?

Algemeen belang

- Behoud levensondersteunende systeem;
- Andere baten stedelijke ecosysteemdiensten;
- Reduceren gebruik bronnen van landelijke gebieden en van over de hele wereld;
- Tegengaan schaarste en gerelateerde sociaal-ecologische ongelijkheid.

ALTERRA
WAGENINGEN UR

Waarom lokaal groen?

Kwaliteit van de leefomgeving: dagelijkse omgang met natuur en genieten van de baten van ecosysteemdiensten.

Beleving en betekenis natuur varieert tussen groepen

Privaat belang

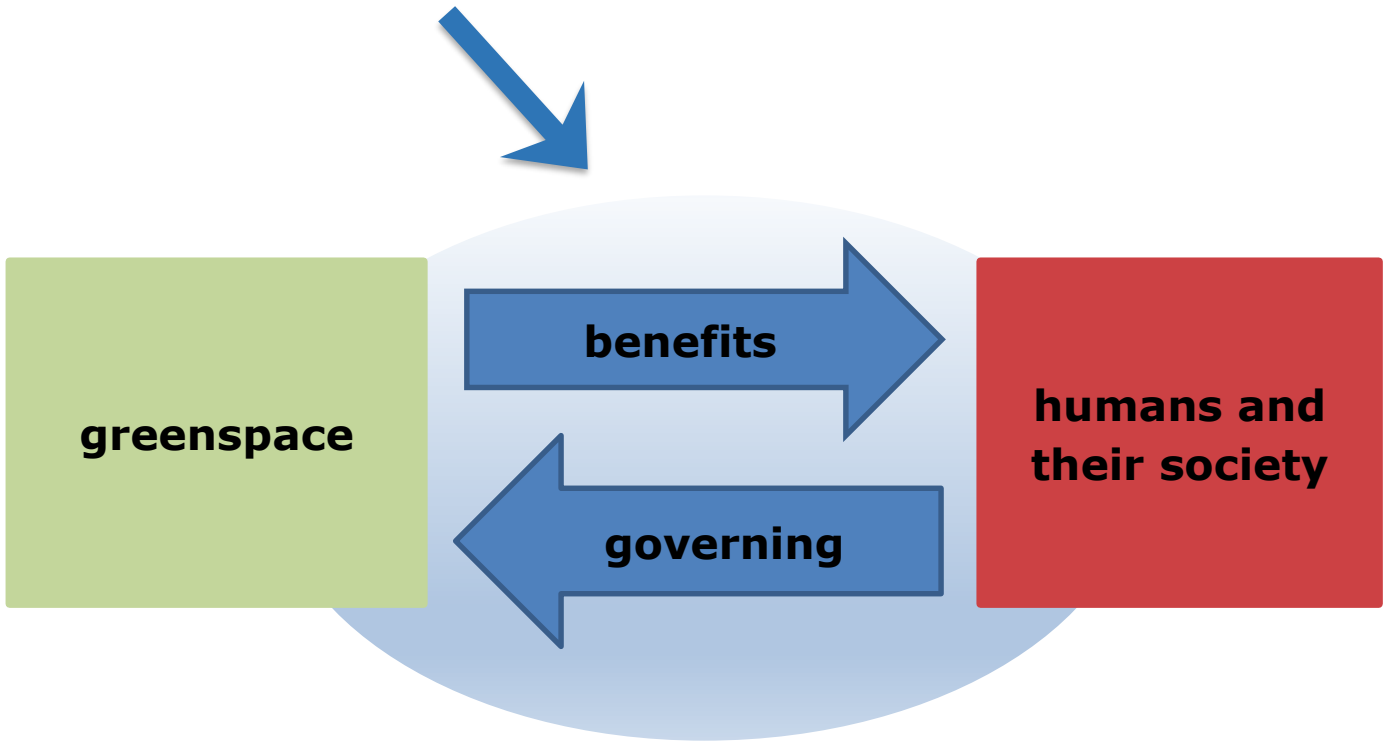
- Materiele waarden van natuur
- Financiele waarden van natuur
- Gezondheid en welzijn
- Leren van natuur door omgang ermee
- Emotionele band mens en natuur

ALTERRA
WAGENINGEN UR

3. Verweving met groen in stad en peri-urbaan gebied

Een groenbeheer uitdaging

Groene ruimte is het medium voor de interactie met natuur

Ecosysteemdiensten hangen af van die interactie

Integratie groen: ruimtelijk, functioneel, economisch, mentaal, financieel

Te ver doorgevoerd compacte stad beleid

Voordelen ter discussie.

Nadelen onderbelicht.

Aantrekkelijkheid stad op het spel.

Wie het kan betalen verhuist, op zoek naar een rustige, groene en veilige leefomgeving in buitenwijk, platteland.

- Sociaal-ecologische ongelijkheid.
- Woon-werkverkeer.
- Sociale impact?

Vestigingsfactor voor bedrijven

ALTERRA
WAGENINGEN UR

Te ver doorgevoerd compacte stad beleid

Minder interactie mens-natuur.

- ecosysteemdiensten onbenut (hittestres, overstromingen, ..)
- band mens met natuur onder druk.

Initiatieven burgers

- mensen verbinden
- “HET ETEN GROEIT NIET IN DE SUPERMARKT”
- link met persoonlijk leven; kennis van natuur;
- zorgdragen voor natuur en voor elkaar, producten samen delen
- groen omvormen, niet alleen naar kijken.

v.b. Diepenheim Binnenstebuitenbos

Andere kennisvelden andere technieken.

Onderzoeksvoorstel “De Nieuwe Hovenier” voor wijken met lage Sociaal-economische status

ALTERRA
WAGENINGEN UR

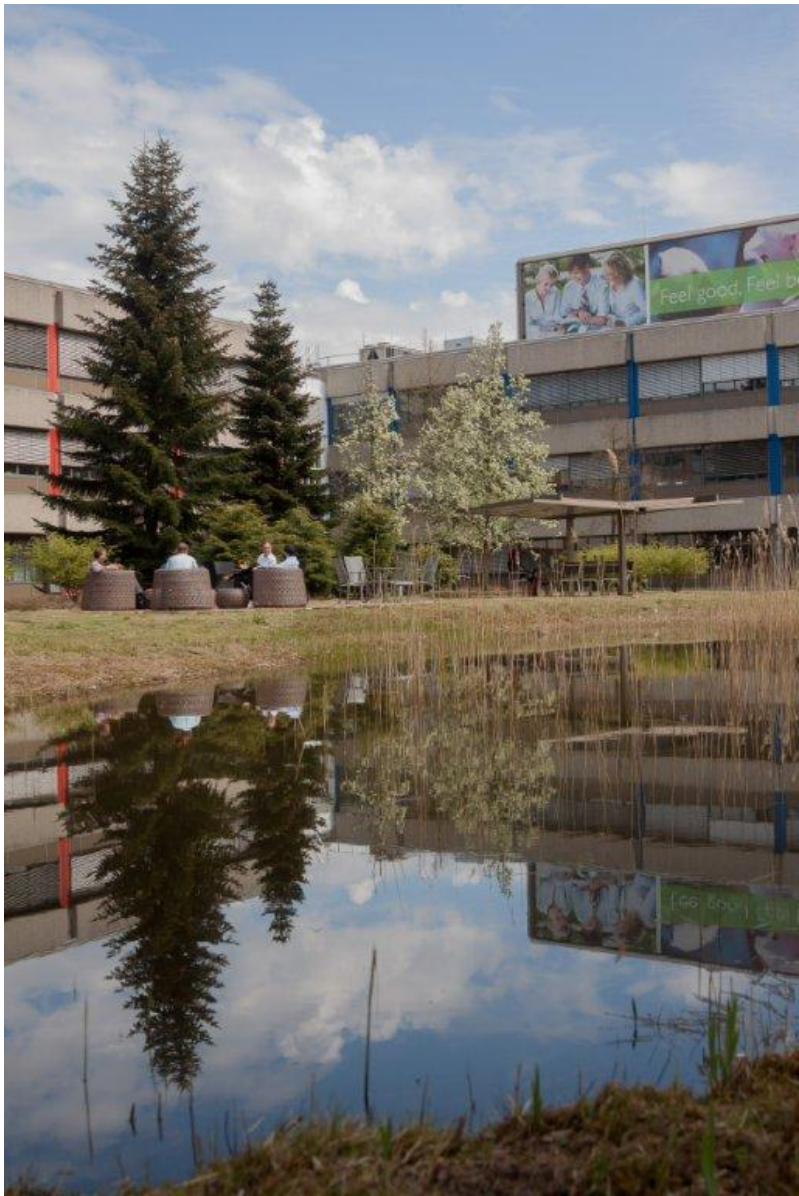
Initiatieven bedrijven: Ecomunity Park

- Aantrekken / vasthouden jeugd
- Andere beleidsdomeinen betrokken: economie, onderwijs...
- Betekenis voor draagvlak voor behoud natuur?

Initiatieven bedrijven: Philips Campus

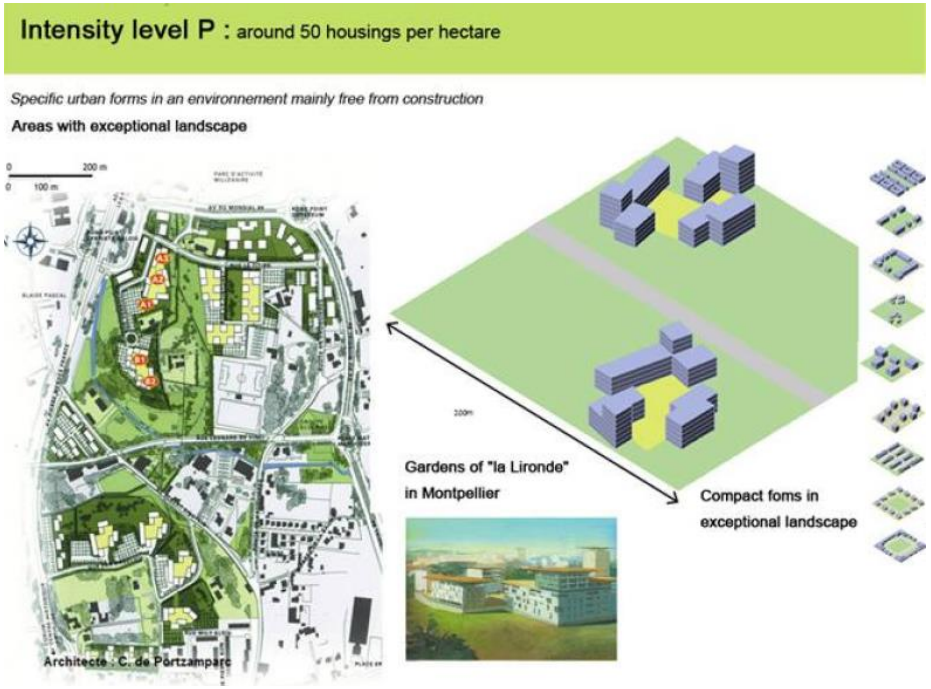
- Aantrekkelijke werk-omgeving voor hoogopgeleiden
- Ecologische verbindingszone
- Opknap beurt terrein
- Ondersteunende wetgeving (vrijstelling)

ALTERRA
WAGENINGEN UR

Gedragen ruimtelijk beleidsdiscours: “Groen als vector voor ontwikkeling”

- Ruimte maken voor groen in de stad en door meer stedelijke uitleg
- Onthard waar verharding niet persé nodig is
- Compact <u>bouwen</u> met groen verweven

Onthard waar verharding niet persé nodig is

Hoeveel ontharding is mogelijk? 20%? 30%?

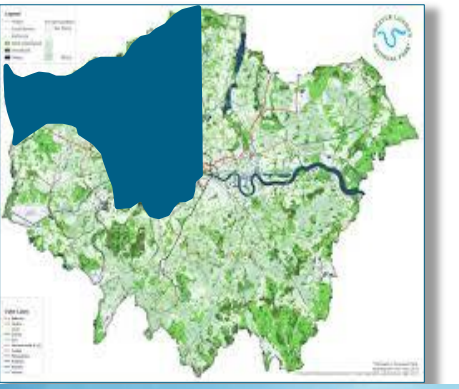

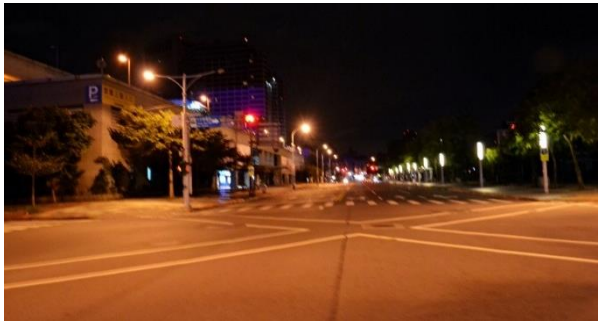
ALTERRA
WAGENINGEN UR

Stedelijke uitleg beter faciliteren?

Dominantie auto en gerelateerde verharding

ALTERRA
WAGENINGEN UR

Terugbrengen negatieve invloed personenvervoer

Environmental impact

Transport

Noise,
pollution,
Congestion,
Time loss,
Loss of space,
Flooding,
Urban heat,
Accidents,
Wildlife losses,
...

Desired environmental impact

time

It is time for change

ALTERRA
WAGENINGEN UR

v.b. Sky tran (Douglas Malewicki, 1990)

- Verhoogd tracé, licht vehikel;
- 6 of 9 m boven de grond aan utiliteitspalen of gebouwen;
- Straalaandrijving, 10% brandstof verbruik, magnetische levitatie;
- Snelheid max. 320 km/uur;
- Tests in Tel Aviv 2015, plannen voor toepassingen in FR, DE, en IN

v.b. Kabelbaan Koblenz

- Hoogte stadscentrum - bergtop 66 m
- Hoogte bergstation 180 m
- Lengte 949 m
- Snelheid 4.5 m/s (is 16,2 km/hr)

ALTERRA
WAGENINGEN UR

Hyperloop, sky train

ALTERRA
WAGENINGEN UR

Conclusies

Steenbreek is belangrijk, lokaal, regionaal.

Steenbreek heeft functionele, economische, mentale en ruimtelijke dimensies

Opgetilde vervoersoplossingen verdienen diepgaand nader onderzoek.

DANK VOOR UW AANDACHT

Info: carmen.aalbers@wur.nl